

Л. С. Нецька,

кандидат юридичних наук, доцент

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7383-3586>

С. К. Гавва,

здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРАВ НА ЗНАКИ ДЛЯ ТОВАРІВ І ПОСЛУГ

Національний авіаційний університет

проспект Любомира Гузара, 1, 03680, Київ, Україна

E-mails: liubov.netska@npp.nau.edu.ua, sonetka001@gmail.com

Мета: виявлення на основі судової практики актуальних категорій спорів, пов'язаних із захистом прав на знаки для товарів і послуг. Формування рекомендацій, спрямованих на вдосконалення судового захисту прав на торговельні марки. **Методи дослідження:** формально-юридичний, системно-функціональний, аналізу і синтезу, моделювання. **Результати:** окреслено основні критеріальні ознаки торговельної марки, важливі для захисту прав інтелектуальної власності на неї. Встановлено, що судовий захист прав на знаки для товарів і послуг є найбільш доцільним та ефективним. З'ясовано, що для позитивного вирішення судових спорів у справах про захист прав на торговельні марки необхідно правильно обрати і обґрунтувати способи захисту, надати суду достатні і переконливі докази порушення прав інтелектуальної власності, застосувати сформовані Верховним Судом висновки та підходи до вирішення справ щодо торговельних марок. **Обговорення:** проблеми, які виникають при захисті прав на знаки для товарів і послуг; способи захисту прав інтелектуальної власності на знаки для товарів і послуг, визначені законом або договором; можливості для захисту прав на добре відому торговельну марку; конкуренція прав на торговельну марку і промисловий зразок та її вплив на захист права інтелектуальної власності.

Ключові слова: торговельна марка; знаки для товарів і послуг; промисловий зразок; захист прав інтелектуальної власності; способи захисту прав.

Постановка проблеми та її актуальність. Захист прав на знаки для товарів і послуг є важливим у сфері права інтелектуальної власності, особливо з урахуванням постійного зростання глобалізації та інтернет-торгівлі і появи змін, спрямованих на розширене/поглиблене розуміння змісту прав інтелектуальної власності та правової природи торговельних марок. У світі, де бізнес-середовище стає все більш конкурентним, захист прав на знаки є необхідним для підтримки ідентифікації та відрізнення товарів і послуг одних компаній від інших. Власникам знаків необхідно забезпечити їх ексклюзивне використання, щоб захистити свої інве-

стиції та унікальний бренд. Тому питанню захисту прав на торговельні марки приділяється увага в науці і на практиці. Зокрема потребують аналізу та дослідження критерії охороноздатності знаків для товарів і послуг, їх тлумачення, розуміння і застосування. Необхідне вивчення мінливої судової практики через призму викликів ринкового середовища та впливу світових тенденцій, що стосуються правової охорони торговельних марок.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. Багатьма вченими-правознавцями здійснювався науковий аналіз як для теоретичного визначення поняття «торговельна марка»,

так і для обрання видів і способів захисту прав на неї. У цьому аспекті заслуговують на увагу праці О.Кохановської, Р.Б.Шишки, О.В.Піхуря, А.О.Кодинця, А.П.Сергєєвої, В.О.Калятіної, Т.С.Демченка, О.А.Рассомахіної та інших. Однак залишаються питання, пов'язані з даною проблематикою, які потребують додаткового наукового і практичного дослідження з врахуванням сучасних ринкових реалій та змін у господарському товарообороті під впливом інтеграційних процесів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Успіх будь-яких споживчих товарів у висококонкурентному середовищі багато в чому визначається наявністю відомої торговельної марки. Прагнення виробників і продавців залучити до вироблених товарів потенційних споживачів і необхідність утримання існуючих покупців та клієнтів значно збільшили використання в підприємницькій діяльності торговельних марок.

Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) визначає торговельну марку як знак, який дозволяє відрізнити товари чи послуги одного підприємства від товарів чи послуг інших підприємств. Товарні знаки захищені правами інтелектуальної власності [2].

В українському законодавстві зміст зазначеної дефініції пояснюється аналогічно: торговельна марка - позначення, за яким товари і послуги одних осіб відрізняються від товарів і послуг інших осіб (ч. 1 ст. 1 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг») [3].

Знаки для товарів та послуг бувають різних видів:

- словесні (складаються зі словесного знаку або словосполучення. Наприклад, «Coca-Cola» або «Nike»);

- графічні (складаються з графічного зображення або символу, які використовуються для ідентифікації товару або компанії. Прикладами є логотипи «Apple» або «Mercedes-Benz»);

- об'ємні (представлені тривимірними об'єктами або формами. Наприклад, тривимірна літера у марці «Toblerone»);

- комбіновані (поєднують словесні та графічні елементи. Прикладом може бути логотип компанії Starbucks. Знак включає текстовий

елемент «Starbucks Coffee» разом з графічним зображенням сирени);

- звукові (представлені звуковими елементами, такими як мелодії, шуми або звукові ефекти, які використовуються як аудіоідентифікатор компанії та часто звучать у їхніх рекламних кампаніях та комерційних матеріалах, наприклад, мелодія «I'm Lovin' It», є торговельною маркою компанії «McDonald's»).

Видова характеристика знаків суттєво впливає на захист прав інтелектуальної власності.

Для захисту прав інтелектуальної власності, що стосуються торговельних марок, використовується термін «охороноздатність торговельної марки». Він означає юридичну властивість позначення, яка характеризується набором ознак, необхідних для реєстрації торговельної марки.

Предметний, територіальний та часовий обсяг правової охорони торговельної марки визначає сферу дії права, що поширюється на неї. Цей обсяг залежить від зображення торговельної марки та переліку товарів, для яких вона була зареєстрована (предметний аспект), а також однорідних товарів та послуг, які підпадають під охорону.

Якщо торговельну марку зареєстровано, її охорона обмежується країною, в якій вона була зареєстрована, відповідно до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків чи Протоколу до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків (територіальний аспект).

Відповідно до ч. 1 ст. 494 Цивільного кодексу України, набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку засвідчується свідоцтвом [4]. Виняток з цього встановлено для права на торговельну марку, що має міжнародну реєстрацію або визнана добре відомою в Україні [3], [4].

Для того, щоб торговельну марку зареєстрували і вона отримала правову охорону, необхідна її відповідність певним критеріям охороноздатності. Ці критерії включають такі вимоги, як розрізняльна здатність марки, тобто її здатність відрізнити товари або послуги одних осіб від інших; придатність позначення для відображення у Реєстрі таким чином, що дає змогу визначити чіткий і точний обсяг правової охорони, що надається; відсутність сплутування

з уже зареєстрованими марками [3]. Критерії охороноздатності також встановлюються шляхом виключення тих ознак у торговельній марці, які визначені законодавцем як підстави для відмови в наданні правової охорони.

Згідно з визначенням торговельної марки, її головною функцією є здатність вирізняти товари або послуги різних осіб, тобто мати здатність розрізнення. Розрізнювальна здатність виявляється у наявності у позначенні певних унікальних характеристик, які дозволяють споживачеві відрізняти товари або послуги одних осіб серед інших, що мають схожі товари або послуги.

Торгова марка набуває розрізняльної здатності лише під час її комерційного використання в ході підприємницької діяльності і втрачає свою економічну сутність поза цією сферою. Тому в деяких країнах світу виключні права на торговельні марки набуваються також шляхом комерційного використання позначення, яке споживачі асоціюють з конкретними товарами або послугами, як невід'ємною їхньою частиною (наприклад, в США).

Як правило, за захистом порушеного виключного права на торговельну марку звертається сам правовласник. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» надає йому найширші можливості для такого захисту відповідно до статті 20. Проте, якщо торговельна марка передається третій особі для використання, то згідно з висловленням О.В. Кохановської, зазвичай ця особа укладає договір, який надає їй самостійні можливості для захисту порушеного виключного права, оскільки таке порушення може значно впливати на її інтереси. Обсяг таких можливостей визначається угодою з правовласником через ліцензійний договір щодо використання торговельної марки.

Поділяючи позицію О.В. Кохановської, можна сказати, що в більшості випадків такий договір надає ширші можливості для захисту права, оскільки багато порушень, які не зачіпають дійсність наданих прав на використання, можуть впливати на загальну ефективність використання марки. Наприклад, несанкціоноване використання тієї ж торговельної марки іншою

особою може становити недобросовісну конкуренцію для ліцензіата [5, с. 345].

Згідно зі статтею 21 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», захист прав на торговельну марку здійснюється у судовому та іншому встановленому законом порядку [3]. Найбільш ефективним вважається саме судовий захист таких прав.

Спори у сфері правової охорони торговельних марок суб'єктів господарювання віднесені законодавцем до предметної юрисдикції господарських судів, доки не створено Вищий суд з питань інтелектуальної власності. Зокрема, господарські суди розглядають справи: щодо прав на торговельну марку (знак для товарів і послуг); у спорах щодо реєстрації, обліку прав інтелектуальної власності, визнання недійсними, продовження дії, дострокового припинення свідоцтв; про визнання торговельної марки добре відомою; у спорах, які виникають із відносин, пов'язаних із захистом від недобросовісної конкуренції, як от щодо неправомірного використання позначень або товару іншого виробника. Це впливає з ч. 2 ст. 20 та п. 1 Розділу X Прикінцевих положень Господарського процесуального кодексу України [6].

Зауважимо, що судова практика формує важливі висновки стосовно застосування і тлумачення законодавства про торговельні марки, щодо застосування процесуальних механізмів захисту прав інтелектуальної власності. Аналізуючи рішення судів, можна визначити, які підходи і критерії використовуються для визнання знаків охороноздатними торговельними марками. Отже, можна виявити тенденції, що розвиваються в судовій практиці щодо встановлення вимог до охороноздатності знаків, а також щодо особливостей судового захисту прав на ці об'єкти інтелектуальної власності.

Так, Постановою КГС ВС від 13.08.2019 у справі № 910/6920/17 визначено, що при вирішенні спорів, пов'язаних з визнанням недійсними свідоцтв на знаки для товарів і послуг через невідповідність зареєстрованих знаків умовам надання правової охорони, можуть виникнути питання, які потребують спеціальних знань. Наприклад, необхідно встановити, чи займає певний елемент домінуюче

положення в зображенні знака, чи може знак вводити споживача в оману щодо місця походження та якості товарів, чи є частини зображення ідентичними з іншими зображеннями, чи можна сплутати подібні знаки тощо. У таких випадках господарський суд може призначити судову експертизу для вирішення цих питань, якщо схожість не є очевидною, і отримати додаткові спеціалізовані знання, не входячи в компетенцію суду в якості експерта [7].

Висновки суду варто аналізувати, враховуючи обставини конкретної справи. Важливим є і той фактор, що у спорах про торговельні марки обов'язково враховується оцінка споживача, як пересічного, так і обізнаного, стосовно сприйняття ним марки. Позиція про визначальну роль оцінки споживача викладена в Постанові КГС ВС від 15.07.2019 у справі № 910/18587/16 [8].

Зауважимо і на тому, що судова практика у спорах, пов'язаних з недійсністю свідоцтв на знаки для товарів і послуг, свідчить про застосування позовної давності у цій категорії справ. Позовна давність, встановлена законом, є строком, протягом якого позивач може звернутися до суду. При вирішенні зазначених спорів суди враховують, що початок строку позовної давності для подання позову до суду щодо недійсності свідоцтва не збігається автоматично з датою публікації інформації про реєстрацію знака для товарів і послуг. Висновується, що право на захист в аналізованих ситуаціях пов'язане з виникненням конфлікту на ринку щодо спірного знаку, зокрема воно виникає з моменту початку використання спірного позначення на ринку. Така позиція відображена у Постанові КГС ВС від 28.05.2020 у справі № 910/13119/17 [9].

У сфері правової охорони торговельних марок одним з найбільш поширених спорів є спір щодо наслідків дострокового припинення дії прав на торговельну марку. У такому випадку може оскаржуватися дійсність свідоцтва на марку, або ж висуватимуться вимоги на захист від порушення ліцензійного договору чи договору комерційної концесії.

У процесі розгляду вимог щодо дострокового припинення дії свідоцтва на торговельну марку через невикористання, ключовим аспектом є

представлення відповідних, припустимих, достовірних або ймовірних доказів про факт невикористання торговельної марки. Хоча відповідальність за доведення лежить на особі, проти якої було подано заяву про припинення, одним з основних принципів господарського процесу є принцип рівності сторін, відповідно до якого кожна сторона повинна підтвердити факти, на які вона посилається щодо своїх вимог або заперечень.

Зважаючи на юридичну природу торговельної марки, необхідною умовою її належного використання є саме використання власником зареєстрованої торговельної марки для товарів і послуг, вказаних у свідоцтві (Постанова КГС ВС від 06.04.2023 у справі № 910/5815/21) [10].

У сфері інтелектуальної власності виникають ситуації, коли об'ємні торговельні марки виявляють схожість з промисловими зразками, вступаючи з ними у конкуренцію стосовно правової охорони. Ця схожість часто породжує юридичні виклики, потребує глибокого дослідження з боку національних та міжнародних патентних відомств, а також судових органів (при вирішенні відповідних спорів). У процесі реєстрації та захисту об'ємних торговельних марок важливо враховувати те, що схожість об'єктів реєстрації може ввести в оману споживачів і призвести до порушення прав на промислові зразки.

У таких справах можуть виникати конфлікти, коли вигляд або форма товару, який використовується як об'ємна торговельна марка, схожі на зовнішній вигляд товару, який захищений промисловим зразком. Під час судових процедур сторони сперечатимуться щодо порушення права на промисловий зразок через використання об'ємної торговельної марки або навпаки.

Такі спори можуть бути складними і вимагати висновків експертів у сфері інтелектуальної власності, щоб визначити, чи дійсно існує невідповідність між візуальними аспектами об'ємних торговельних марок та промислових зразків, і чи порушені права власників.

Варто наголосити, що у торговельній марці часто використовують унікальні логотипи та символи для ідентифікації бренду, які, виділяючись на упаковці або безпосередньо на продукті,

служать розрізненню брендoвих товарів чи послуг від інших. Натомість промисловий зразок захищає зовнішній вигляд конкретного продукту чи його елементів, підкреслюючи естетичні аспекти чи новаторський дизайн. І питання захисту прав на кожен з цих об'єктів інтелектуальної власності, за умови конкуренції між ними, по суті залежить від першості реєстрації.

У справі № 910/11790/21 за позовом компанії «LEGO Juris A/S» до компаній «Guangdong Qiwi Animation Co. LTD» та «Guangdong Qman Culture Communication Co. LTD», позивач вимагав визнати недійсним патент на промисловий зразок «Фігурка іграшкова», зареєстрований Державним підприємством «Український інститут інтелектуальної власності», оскільки промисловий зразок настільки схожий з раніше зареєстрованою в Україні торговельною маркою фірми «LEGO Juris A/S», що його можна з нею сплутати. Соціологічне дослідження, проведене з метою оцінки споживачами ступеню схожості деяких іграшкових фігурок, виявило, що 79% представників досліджуваної цільової аудиторії вважають, що іграшкова фігурка, зображення якої їм продемонстровано (зображення за спірним патентом), виробляється компанією LEGO. Дослідивши всі докази, господарський суд м. Києва вирішив визнати недійсним патент на промисловий зразок «Фігурка іграшкова» [11].

Ще одним із аспектів, де виникає конфлікт між правами власників торговельних марок та промислових зразків, є використання найменування торговельної марки та словесної частини, яка міститься на етикетці іншого виробника чи постачальника. Такий сценарій може призвести до непорозуміннь серед споживачів та порушення ексклюзивних прав на використання торговельної марки. Власники торговельних марок вправі вимагати від інших суб'єктів уникати використання схожих чи ідентичних найменувань, які можуть ввести споживачів в оману щодо походження товару чи послуги.

Прикладом такої спірної ситуації є судовий процес між українськими виробниками алкогольних напоїв ТОВ «Сімферопольський виноконьячний завод» та ТОВ «СТРОНГДРІНК», які є власниками етикетки «BLACK JACK» (промисловий зразок), та іноземним виробником,

якому належить добре відома торговельна марка «JACK DANIEL'S». Суд у своєму рішенні погодився з доводами позивача, які свідчать про схожість етикеток: включаючи основний фон, загальну композицію етикетки, розміщення основних позначень та окремих елементів, використання схожих шрифтів та гама кольорів. Аналіз, проведений судом, підтверджує можливе сплутування серед споживачів та порушення прав на торговельну марку [11]. Цей судовий кейс служить прикладом вирішення спору на користь захисту прав щодо добре відомої торговельної марки. Якщо до появи на ринку України торговельна марка вже була визнана добре відомою в іншій державі, то права на неї захищаються відповідно до ст. 6 bis Паризької конвенції. Отже, правова охорона добре відомої марки завжди ширша.

Франк Шехтер відзначає, що чим ефективніше торговельна марка виконує свої функції та має виразнішу розрізняльну здатність і унікальність, тим більшого захисту вона потребує від послаблення або дисоціації з конкретною продукцією, яку марка позначає. Держава повинна забезпечувати ширший обсяг захисту для марок, які отримали визнання на ринку, щоб захистити інтереси власників таких марок, які вклали значні зусилля у їх розвиток [12, с. 825]. Виходячи зі змісту ст. 25 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», можна констатувати, що національний закон надає ширші можливості для захисту відомих та успішних торговельних марок.

Для успішності захисту прав на торговельну марку необхідно правильно обирати способи захисту. Вони мають бути передбачені законом або договором та слугувати поновленню порушених прав у конкретній ситуації. Невідповідним для захисту порушених прав інтелектуальної власності можна вказати такий спосіб як визнання дій певного суб'єкта правопорушенням (*адже сам факт порушення є передумовою для захисту прав власника об'єкта інтелектуальної власності у судовому порядку, проте не окремою позовною вимогою*). Іноді заявлені вимоги позивача стосовно застосування певних способів захисту порушених прав потребують конкретизації, долучення відповідних

доказів. У справі № 910/3051/20, що розглядалася господарським судом м. Києва за позовом ТОВ «Ласунка» до ТОВ «Максхолод», позивач припустився помилку в обранні способів захисту порушених прав на промисловий зразок і не зміг отримати належний захист, хоча порушення мали місце внаслідок бездозвільного використання промислового зразка під чужою торговельною маркою. Суд відмовив у вилученні з цивільного обігу та знищенні продукції виробництва ТОВ «Максхолод», яка складалася із вафельного стаканчика та самого морозива, а також відповідної етикетки такої продукції з відповідною торговельною маркою, оскільки ні сам десерт, ні етикетка з торговельною маркою не входили до предмета даного спору, а позивачем не було подано до суду відповідного переліку магазинів, у продажу яких знаходилася продукція відповідача, та кількості такої продукції, крім того, позивачем не було визначено особу, яка мала вчинити відповідні дії [14].

Висновки. Важливою складовою ефективного захисту прав на торговельні марки є належне розуміння власниками своїх прав та можливостей, які вони мають у разі вчиненого щодо них правопорушення.

Однією із переваг у захисті прав на торговельну марку вважаємо здійснення певних превентивних заходів, а саме запобігання використанню іншими компаніями схожих або тождесних марок, які можуть вводити споживачів в оману і зашкодити репутації оригінального бренду. Такий захист торговельної марки дозволить компанії уникнути втрати клієнтів і доходів, які можуть бути спричинені фальшивою або неконкурентоспроможною продукцією. Він може бути досудовим і судовим.

Серед судових способів захисту прав результативними є відшкодування власнику свідоцтва завданої майнової шкоди шляхом відшкодування збитків чи виплати компенсації та/або завданої немайнової (моральної) шкоди; усунення з товару, його упаковки незаконно використаної торговельної марки або позначення, схожого з нею настільки, що їх можна сплутати, або знищення виготовлених зображень торговельної марки або позначення, схожого з нею настільки, що їх можна сплутати; заборона використання

позначення, схожого з добре відомою маркою, що призводить до їх сплутування; визнання недійсним патенту на промисловий зразок, яким порушується право на торговельну марку.

Ключове значення має правильний вибір адекватних способів захисту прав на торговельну марку, їх обґрунтування, подання до суду належних, допустимих, достовірних і вірогідних доказів: відповідності марки критеріям правової охорони, самостійного використання цього об'єкта інтелектуальної власності, вчиненого порушення прав на знак іншою особою (особами), уявлень споживачів про торговельну марку і її сприйняття та ін.

Література

1. Assize of Bread and Ale: веб-сайт. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Assize_of_Bread_and_Ale (дата звернення 28.10.2023).
2. Trademarks. URL: <https://www.wipo.int/trademarks/en/> (дата звернення 28.10.2023).
3. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 груд. 1993 р. № 3689-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>.
4. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
5. Kokhanovskaya O.V. Theoretical Problems of Information Relations in Civil Law: monograph. Kyiv: Publishing and printing center «Kiev University», 2006. 463 p.
6. Господарський процесуальний кодекс України від 06 лист. 1991 р. № 1798-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.
7. Постанова КГС ВС від 13.08.2019 у справі № 910/6920/17. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/81844993>.
8. Постанова КГС ВС від 15.07.2019 у справі № 910/18587/16. URL: <https://verdictum.liga-zakon.net/document/83059424>.
9. Постанова КГС ВС від 28.05.2020 у справі № 910/13119/17. URL: <https://verdictum.liga-zakon.net/document/89595203>.
10. Постанова КГС ВС від 06.04.2023 у справі № 910/5815/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110107005>.

11. Рішення господарського суду м. Києва від 29.06.2022 у справі № 910/11790/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105178244>.

12. Рішення господарського суду м. Києва від 07.08.2019 у справі № 910/16373/18. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/83566608>.

13. Schechter F.I. The Rational basis of trademark protection. Harvard law review. № 6. P. 813–833 (дата звернення 28.10.2023).

14. Рішення господарського суду м. Києва від 14.06.2021 у справі № 910/3051/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97999021#>

References

1. Assize of Bread and Ale: veb-sait. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Assize_of_Bread_and_Ale (дата зvernennia 28.10.2023).

2. Trademarks. URL: <https://www.wipo.int/trademarks/en/> (дата зvernennia 28.10.2023).

3. Pro okhoronu prav na znaky dlia tovariv i posluh: Zakon Ukrainy vid 15 hrud. 1993 roku № 3689-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>.

4. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 16 sich. 2003 roku № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

5. Kokhanovskaya O.V. Theoretical Problems of Information Relations in Civil Law: monograph. Kyiv: Publishing and printing center «Kiev University», 2006. 463 p.

6. Hospodarskyi protsesualnyi kodeks Ukrainy vid 06 lyst. 1991 roku № 1798-KhII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.

7. Postanova KHS VS vid 13.08.2019 u spravi № 910/6920/17. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/81844993>.

8. Postanova KHS VS vid 15.07.2019 u spravi № 910/18587/16. URL: <https://verdictum.liga-zakon.net/document/83059424>.

9. Postanova KHS VS vid 28.05.2020 u spravi № 910/13119/17. URL: <https://verdictum.liga-zakon.net/document/89595203>.

10. Postanova KHS VS vid 06.04.2023 u spravi № 910/5815/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/110107005>.

11. Rishennia hospodarskoho sudu m. Kyieva vid 29.06.2022 u spravi № 910/11790/21. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105178244>.

12. Rishennia hospodarskoho sudu m. Kyieva vid 07.08.2019 u spravi № 910/16373/18. URL: <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/83566608>.

13. Schechter F.I. The Rational basis of trademark protection. Harvard law review. No. 6. P. 813–833 (дата зvernennia 28.10.2023).

14. Rishennia hospodarskoho sudu m. Kyieva vid 14.06.2021 u spravi № 910/3051/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97999021#>.

CERTAIN ASPECTS OF TRADEMARK RIGHTS PROTECTION FOR GOODS AND SERVICES

National Aviation University
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03058, Kyiv, Ukraine
E-mails: liubov.netska@npp.nau.edu.ua, sonetka001@gmail.com

Purpose: to identify, on the basis of judicial practice, relevant categories of disputes related to the protection of rights to signs for goods and services. Formulation of recommendations aimed at improving the judicial protection of trademark rights. **Research methods:** formal-legal, system-functional, analysis and synthesis, modeling. **Results:** the main criterion characteristics of a trademark, important for the protection of intellectual property rights to it, are outlined. It has been established that judicial protection of trademark rights for goods and services is the most expedient and effective. It has been found that for a positive resolution of litigation in cases of protection of trademark rights, it is necessary to correctly choose and justify the methods of protection, to provide the court with sufficient and convincing evidence of infringement of intellectual property rights, to apply the conclusions and approaches to the resolution of trademark cases formed by the Supreme Court. **Discussion:** problems that arise in the protection of rights to signs for goods and services; methods of protecting intellectual property rights to signs for goods and services, defined by law or contract; opportunities to protect rights to a well-known trademark; competition of trademark and industrial design rights and its impact on the protection of intellectual property rights.

An important component of the effective protection of trademark rights is a proper understanding by the owners of their rights and the possibilities they have in the event of an infringement committed against them.

Of key importance is the correct choice of adequate methods of protecting trademark rights, their justification, submission to the court of appropriate, admissible, reliable and credible evidence: compliance of the trademark with the criteria of legal protection, independent use of this object of intellectual property, violation of the rights to the trademark by another person (individuals), consumer perceptions of the trademark and its perception, etc.

Key words: trademark; signs for goods and services; industrial design; protection of intellectual property rights; methods of protection of rights.

Стаття надійшла до редакції 18.12.2023